

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Стратегія та розвиток бізнесу»

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність	<u>076 Підприємництво та торгівля</u>
Освітня програма	<u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>
Тривалість викладання	<u>7-й семестр (13 та 14 чверть)</u>
Кількість кредитів	<u>3,5 кредитів ECTS (105 годин)</u>
Заняття:	
лекції:	<u>2 години на тиждень</u>
практичні заняття:	<u>2 години на тиждень</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2470>
Кафедра, що викладає Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Викладачі:

Шаповал Вадим Анатолійович (*лекції*)

доцент, канд. екон. наук, доцент кафедри ПЕППУ

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/shapoval/shapoval.php>

E-mail:

shapoval.v.a@nmu.one

Літвінов Юрій Ігоревич (*практичні заняття*)

доцент, канд. техн. наук, доцент кафедри ПЕППУ

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/litvinov/litvinov.php>

E-mail:

litvinov.yu.i@nmu.one

1. Анотація до курсу

Начальний курс призначений для тих, хто бажає розуміти та застосовувати ключові принципи стратегічного управління для досягнення успіху у сучасному бізнес-середовищі. Під час цього курсу учасники отримають знання та інструменти, необхідні для розробки та реалізації стратегії розвитку свого бізнесу. Курс охоплює основні аспекти стратегічного управління, включаючи аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, формулювання місії, визначення стратегічних цілей та обрання конкурентної стратегії. Учасники навчатимуться оцінювати ризики та можливості, розробляти плани дій та реалізовувати стратегічні проекти для досягнення конкурентної переваги та стійкого розвитку. Крім того, учасники будуть опановувати різні інструменти стратегічного управління, такі як SWOT-аналіз, аналіз портфеля продуктів. Вони дізнаються про стратегічне управління змінами та інноваціями, а також про важливість узгодженості стратегічних рішень з

організаційною культурою та цінностями. Цей курс допоможе розробити та впровадити ефективну стратегію розвитку бізнесу, адаптуватися до змін, сприяти досягненню успіху.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо стратегічного управління бізнесом за умов невизначеності ділового середовища.

Завдання курсу:

- формування комплексу знань зі стратегічного управління розвитком бізнесу;
- набуття компетентностей стратегічного аналізу та планування бізнесу.

3. Результати навчання (дисциплінарні)

- вміти ідентифікувати передумови стратегічних змін ділового середовища та визначати придатність управлінських структур підприємства до активізації стратегічного бізнес-планування;
 - використовувати практичні моделі визначення стратегічних альтернатив;
 - розробляти систему цілей підприємства у взаємозв'язку зі стратегічним вектором його розвитку;
 - використовувати концепцію спільних (синергетичних) ефектів при здійсненні практичних процесів стратегічного управління бізнесом;
 - моделювати сценарії стратегії розвитку бізнесу в різних напрямках (національна-міжнародна, конкурентна-портфельна);
 - розробляти заходи впровадження стратегічних рішень з урахуванням соціально-психологічних чинників.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ	
1	1 Системи стратегічного управління підприємством в контексті змін ділового середовища
	Поняття стратегічних цілей та стратегій.
	Головні етапи розвитку ділового середовища.
	Еволюція управлінських систем.
2	2 Оцінка та визначення альтернативних стратегічних рішень
	Види рішень відповідно їх змісту і терміну планування.
	Проблеми досягнення балансу серед різних видів рішень. Особливості прийняття стратегічних рішень.
3	3 Визначення та оцінка системи цілей суб'єкту підприємницької діяльності
	Поняття вектору цілей підприємства.
	Теорія цілей зацікавлених груп. Принципи побудови практичної системи цілей.
<i>Тестове завдання №1 (лекційні теми 1-3)</i>	
4	4 Стратегічні рішення підприємства, засновані на синергетичному ефекті
	Концепція синергізму.
	Типи синергізму, та їх взаємозв'язок. Основи оцінки синергізму.
5	5 Методи аналізу та моделювання бізнес-стратегій підприємства
	Логіка побудови конкурентної стратегії.

	Логіка побудови портфельної стратегії.
	Матричні моделі стратегічного аналізу та планування.
	Диверсифікація та інтернаціоналізація: причини та перспективи.
6	6 Методи аналізу та планування програм впровадження нових стратегічних рішень на підприємстві
	Конкурентний та підприємницький вид поведінки персоналу.
	Формування підприємницьких якостей персоналу підприємства.
	Характеристика опору змінам.
	Управління переривчастими змінами.
	<i>Тестове завдання №2 (лекційні теми 4-6)</i>
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1	Визначення сильних та слабких сигналів ділового середовища
	<i>Індивідуальне завдання №1</i>
2	PEST-аналіз галузі (за видами економічної діяльності)
	<i>Індивідуальне завдання №2</i>
3	Аналіз системи цілей та організаційної структури управління бізнесом (підприємством)
	<i>Індивідуальне завдання №3</i>
4	Визначення стратегічних альтернатив розвитку бізнесу
	<i>Індивідуальне завдання №4</i>
5	Матричний аналіз конкурентної та портфельної стратегій бізнесу
	<i>Індивідуальне завдання №5</i>
6	Визначення заходів впровадження стратегії розвитку бізнесу
	<i>Індивідуальне завдання №6</i>

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях студенти повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point)..

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань на лекційних та практичних заняттях за умови, якщо здобута середня оцінка становитиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційна частина оцінюється в спосіб складання двох

тестових завдань на тижнях контрольних заходів. Практична частина оцінюється якістю виконання індивідуальних завдань. Кожне завдання поточного контролю за лекційною та практичною частинами оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим усередненням їх значення. Завдання практичних занять оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою:

<i>Рівень, рейтингова шкала</i>	<i>Теоретична підготовка</i>	<i>Практичні уміння і навички</i>
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60, задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький,	Відповідь студента при відтворенні	Студент знає умовні позначення

59-0, незадовільно	навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.
-----------------------	--	---

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи.

У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться підсумкове оцінювання під час сесії – екзаменаційний тест. Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://cutt.ly/IBesJEc>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту та MS TEAMS.

7.3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських

заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. – Харків : ХНУВС, 2021. – 208 с. URL: <http://surl.li/emfbu>

2. Краснокутська Н.С. К 12 Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Н.С. Краснокутська, І.А. Кабанець – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 460 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4a7ff273-37b0-44f2-aba1-593ed38925df/content>

3. Гевко О.Б. Стратегічне управління: навч. посіб. / О.Б. Гевко, НМ. Шведа – Тернопіль ФОП Паляниця В.А., 2016. – 152 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_2006_22214057.pdf

Додаткові

1. Шаповал В. А., Літвінов Ю. І. Стратегічне управління стартапами в контексті місцевого економічного розвитку. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2023 №2 (82). 176-185. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/82.176>

2. Андрієшина О.О., Шаповал В.А. Роздрібна торгівля в умовах цифровізації суспільства. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2022. №2 (78). С. 92-103. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/78.092>

3. Терехов Є. В., Шаповал В. А., Літвінов Ю. І. Ресурсний менеджмент індустріальних регіонів (Resource management of industrial regions). Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2021. №2 (74). С. 145-153. Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/74.145>, https://ev.nmu.org.ua/docs/2021/2/EV20212_145-153.pdf

4. Шаповал В. А., Літвінов Ю. І., Висоцький С. В. Моделювання бізнесу виробничого підприємства як підґрунтя проєктів забезпечення конкурентної позиції. Modern Economics. 2020. № 19(2020). С. 199-205. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-33](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-33)

5. Людський чинник в процесі стратегічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад / В.А. Шаповал, О.Г. Вагонова, С.М. Ісіков // Держава та регіони. Серія: Державне управління, 2019, №3 (67). С.171-176. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-3-31>

6. Шаповал В.А., Літвінов Ю.І. Узгодження економічних інтересів територіальної громади та місцевого гірничодобувного бізнесу // Науковий журнал Економічний вісник Національного гірничого університету, 2019. №4 (68). С. 164-176. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/68.164>

7. Стратегія підприємницького використання відновлених земель: міжнародний досвід економічного розвитку місцевих громад / В.А. Шаповал, Т.М. Мормуль // Економічний вісник Національного гірничого університету. – Дніпро: ДВНЗ «НГУ»,

2018. – №1(61). – С. 181-193 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ev.nmu.org.ua/docs/2018/1/EV20181_181-193.pdf

8. Математичні моделі і методи прийняття рішень для сталого розвитку: навч. посіб. / О.В. Трифонова, Л.В. Тимошенко, С.А. Ус – М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. – 240 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165392>

Інформаційні ресурси

1. Business Ready (B-READY). The World Bank's flagship report on business environment worldwide. URL: <https://www.worldbank.org/en/businessready?topic=protecting-minority-investors>

2. Державна служба статистики України. Статистична інформація / Економічна статистика / Макроекономічна статистика / Тенденції ділової активності. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Дослідження Європейської Бізнес Асоціація: 10 регулярних досліджень: Індекс інвестиційної привабливості, Митний індекс, Податковий індекс, Судовий індекс, Інфраструктурний індекс, Індекс настроїв малого бізнесу, Бізнес під час війни, Легкість ведення бізнесу в регіонах, Барометр щастя, Прогнози бізнесу. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytika/>

4. Кон'юнктурні опитування Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbusurvey>

5. Публікації Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/ua/publications>

6. Публікації Всесвітнього Економічного Форуму (Давос, Швейцарія). URL: <https://www.weforum.org/publications/>

7. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/>

8. Матеріали Статистичної служби Європейського союзу. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>

9. Інформаційні та аналітичні матеріали Світового банку в Україні. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>

10. Матеріали Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>

11. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/>